

Asia: VN/23387/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle merityötä koskevan yleissopimuksen ohjeiston muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi merityösopimuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset huomiot

Yleisiä huomioitane esityksestä

-

Yleisperustelut luvut 1-6

Lausunto

-

Laki merityötä koskevan yleissopimuksen ohjeiston muutoksista (pykälät ja perustelut)

Lausunto

-

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta (pykälät ja perustelut)

Lausunto

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (pykälät ja perustelut)

Lausunto

-

Laki merityösopimuslain muuttamisesta (pykälät ja perustelut)

Lausunto

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (työsuojeluviranomainen) kiittää Työ- ja elinkeinoministeriötä mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto on muodostettu yhdessä kaikkien työsuojelun vastuualueiden kanssa ja edustaa näin kaikkia työsuojeluviranomaisia.

Työsuojeluviranomainen suhtautuu myönteisesti esitettyihin muutoksiin ja lausuu sen toimivaltaan kuuluvan lainsäädännön alaisista asioista.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi ilmoitusvelvollisuus työntekijän kuolemantapauksissa. Ehdotetun lainkohdan mukaan:

Jos työntekijä kuolee työstä johtuvissa olosuhteissa, työnantajan on viipymättä ilmoitettava työntekijän kuolemasta tämän lähiomaiselle ja aluehallintovirastolle. Aluehallintovirastolle on annettava tieto kuolemantapaukseen johtaneista olosuhteista tai tilanteesta, jos ne ovat työnantajan tiedossa.

Hallituksen esityksen luvussa 6.8 on kuvattu toisaalta työtapaturmien ja toisaalta kuolemansyyn tutkinnan periaatteita Suomessa. Työsuojeluviranomainen yhtyy käsitykseen, että työssä tai työliityntäisissä tilaisuuksissa tapahtuvien kuolemien ilmoitusten vastaanotto on luontevaa osoittaa juuri työsuojeluviranomaisen tehtäväksi.

Varsinaisen säädöstekstin osalta työsuojeluviranomainen haluaa kuitenkin kiinnittää ministeriön huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Työstä johtuvat olosuhteet – esitöissä kuvataan pääpiirteissään hyvin sitä, mitä ilmaisulla tarkoitetaan. Säädoskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ”Työnantajan ilmoitusvelvollisuus koskisi kaikkia työntekijöiden kuolemantapauksia, jotka ovat lain esitöissä (HE 174/2019 vp) tarkoitetulla tavalla tapahtuneet matkan aikana.” Työ-suojeluviranomaiselle jää epäselväksi minkä lain esitöihin tällä viitataan.

2. Aluehallintovirasto – Ilmoitusvelvollisuus sidotaan työsuojelun valvontalaissa aluehallintovirastoon, mutta työaikalaissa esimerkiksi hätätyöilmoitus tulee tehdä työsuojeluviranomaiselle. Ottaen huomioon mahdolliset tulevat virastouudistukset, voisi ilmaisu olla työsuojeluviranomainen.

3.Työsuojeluviranomainen tulkitsee ilmaisua ”kuoleman tapaukseen johtaneet olosuhteet ja tilanteet” niin, että sen oletetaan keräävän tietoa ainakin merityöyleissopimuksen normin A4.3 kohdan 5 mukaisista asioista eli tiedot kuolemantapauksen tyypistä (luokka), aluksen tyypistä ja bruttovetoisuudesta, kuoleman tapahtumapaikasta (merellä, satamassa, ankkuripaikalla) sekä merenkulkijan sukupuolesta, iästä, ammattiasemasta ja osastosta, vaikkei asiaa erikseen säännöskohtaisissa perusteluissa mainitakaan.

Mitä tulee hallituksen esityksen arvioon vaikutuksista viranomaisen toimintaan, työsuojeluviranomainen yhtyy käsitykseen siitä, ettei varsinainen rekisteröintivelvollisuus tai ilmoitusten määrä muodostu resurssikysymykseksi, mutta niin kuin lainsäädäntömuutoksiin ja työnantajan velvollisuuksien lisäämiseen yleisesti, edellyttää muutos sekä viestinnällisiä toimia että ilmoituskanavan muokkaamista uusiin tarpeisiin.

Eriksson Aki
Lounais-Suomen aluehallintovirasto - Työsuojelun vastuualue